

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-019-01/2013

P/13/134

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/134 - Ochrona mieszkańców dużych miast przed hałasem
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Kontrolę, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , przeprowadził Bogdan Gorzałkowski, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 87674 z dnia 4 września 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Radomiu ² , 26-600 Radom ul. Jana Kilińskiego 30
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Kosztowniak, Prezydent Miasta (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³ działalność Prezydenta Radomia w zakresie objętym kontrolą w latach 2012-2013 (do 25 października)⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocena pozytywna została sformułowana na podstawie ustaleń kontroli wskazujących na prawidłowe opracowanie i udostępnienie⁵ mapy akustycznej oraz programu ochrony środowiska przed hałasem⁶. Dokumenty te zostały opracowane w terminie określonym w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw⁷.

Zidentyfikowane przez NIK nieprawidłowości polegały na:

- niezamieszczeniu w publicznie dostępnych wykazach: mapy emisyjnej⁸, mapy wrażliwości hałasowej obszarów⁹ oraz mapy terenów zagrożonych hałasem¹⁰ ujmującej przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku, co było niezgodne z art. 21 ust. 2 pkt 23 lit. h ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹¹,

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. – dalej także *ustawa o NIK*.

² Dalej także Urząd lub UM.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Z uwzględnieniem okresu udzielenia zamówień publicznych na sporządzenie pierwszych map akustycznych.

⁵ Informowanie społeczeństwa o stanie akustycznym środowiska przy użyciu dostępnych technik informacji.

⁶ Dalej także *Program OŚPH*.

⁷ Dz.U. Nr 100, poz. 1085 ze zm. - dalej także *ustawa o wprowadzeniu POŚ*.

⁸ Rozumie się przez to mapę charakteryzującą hałas emitowany z poszczególnych źródeł.

⁹ Rozumie się przez to mapę przedstawiającą rozkład dopuszczalnych poziomów hałasu na rozpatrywanym obszarze, w zależności od sposobu zagospodarowania terenu i jego funkcji, z odniesieniem do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub, w przypadku braku, do innych dokumentów planistycznych, w tym do opracowań ekofizjograficznych lub studiów zagospodarowania przestrzennego.

¹⁰ Rozumie się przez to mapę, na której przedstawiono izolinie i obszary przekroczeń dopuszczalnej wartości wskaźnika, dla którego mapę tę opracowano.

¹¹ Dz.U. z 2013 r., poz. 1235. – dalej także *ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku*.

- nieujęciu wyników analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach oraz informacji o aktualnych poziomach hałasu dopuszczalnych z odniesieniem ich wartości do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Było to niezgodne z ust. 3 pkt 1 załącznika nr 2 i ust. 2 pkt 4 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji¹²,
- przekazaniu z opóźnieniem¹³ zaktualizowanej mapy akustycznej organom wskazanym w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁴.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja wykonywania zadań związanych z ochroną przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

Zadania dotyczące ochrony przed hałasem, na podstawie Regulaminu Organizacyjnego¹⁵, wykonywał Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa¹⁶. Opracowaniem mapy akustycznej oraz Programu OŚPH zajmowało się dwóch pracowników tego Wydziału, tj. kierownik Referatu Przeciwdziałania Zagrożeniom Środowiska¹⁷ (ukończył studia podyplomowe w zakresie ochrony środowiska¹⁸) oraz pracownik tego Referatu, który posiadał wykształcenie z zakresu administracji publicznej¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 9-20,25-55, 64-65, 733)

Urząd ustanowił zasady funkcjonowania kontroli zarządczej²⁰ i oceny ryzyka realizacji zadań²¹. W arkuszu identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku w WOŚiR na 2013 r. nie wskazano zadania dotyczącego ochrony środowiska przed hałasem.

W okresie objętym kontrolą nie były przeprowadzane kontrole z zakresu ochrony mieszkańców przed hałasem²².

(dowód: akta kontroli str. 66, 275-282,689-715)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

2. Sporządzanie i udostępnianie mapy akustycznej

Opis stanu
faktycznego

Mapa akustyczna została sporządzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu

¹² Dz.U. Nr 187 poz.1340. - dalej także rozporządzenie w sprawie danych ujętych na mapach akustycznych.

¹³ Zaktualizowaną mapę akustyczną przekazano wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu po upływie 305 dni od dnia jej aktualizacji, a Zarządowi Województwa Mazowieckiego po upływie 305 dni od dnia jej aktualizacji.

¹⁴ Dz.U. z 2013 r., poz. 1232. – dalej także *ustawa POŚ*.

¹⁵ Regulamin organizacyjny Urzędu Miasta wprowadzony zarządzeniem nr 1680/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r. obowiązywał do 23 stycznia 2013 r., a od 24 stycznia 2013 r. obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 3411/2011 z dnia 24 stycznia 2013 r.

¹⁶ Dalej także „WOŚiR”. Wydział liczył 43 etatów, w tym 6 etatów w referacie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska.

¹⁷ Dalej także *Referat PZŚ*.

¹⁸ Studia podyplomowe w zakresie „Zarządzanie ochroną środowiska. Doradca ds. ochrony środowiska” i „Kurs Auditor Wewnętrzny Systemów Zarządzania Jakością i Zarządzania Środowiskowego” oraz studia podyplomowe „Ekspert Czystszych Produkcji”

¹⁹ Pracownik Wydziału przed zleceniem dotyczącym sporządzenia mapy akustycznej uczestniczył w dwudniowej konferencji szkoleniowej „Od map akustycznych do programów ochrony przed hałasem”.

²⁰ Wprowadzone zarządzeniem Nr 1697/2011 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 29 grudnia 2011 r.

²¹ Wprowadzone zarządzeniem Nr 2608/2012 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 9 lipca 2012 r., zmienione zarządzeniem Nr 4223/2013 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 9 września 2013 r.

²² Do Urzędu nie wpłynęły skargi mieszkańców dotyczące hałasu.

w środowisku²³ i odebrana przez Dyrektora WOŚiR w dniu 21 maja 2012 r. Mapa ta została opracowana w terminie określonym w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy o wprowadzeniu POŚ. W związku z podwyższeniem dopuszczalnych poziomów hałasu²⁴, dokonano aktualizacji mapy akustycznej na 20 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 114, 331-333, 496, 560)

W 2011 r. zespół, pod przewodnictwem Dyrektora WOŚiR, składający się z przedstawicieli czterech wydziałów Urzędu²⁵ oraz Miejskiej Pracowni Urbanistycznej²⁶ i Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji²⁷ przygotował założenia do zamówień: ortofotomapy, mapy akustycznej oraz Programu OŚPH. W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia²⁸ na wybór wykonawcy mapy akustycznej prawidłowo określono wymagania w zakresie jego doświadczenia i wiedzy, potencjału technicznego oraz osobowego niezbędnego do wykonania zamówienia. Zawierała ona zapisy wynikające z dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku²⁹, ustawy POŚ i przepisów wykonawczych do tej ustawy wydanych przez Ministra Środowiska oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 69-71, 349-380, 734-736)

W 2011 r. dokonano wyboru wykonawcy mapy akustycznej wraz z kompleksowym systemem jej zarządzania i udostępniania na stronach internetowych Urzędu oraz opracowania Programu OŚPH dla terenów, na których poziom hałasu będzie przekraczał dopuszczalny poziom. Wybór ten przeprowadzono zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 75-79, 343-346, 346-347, 651)

W umowie z 26 września 2011 r. wskazano trzy etapy realizacji:

- I etap (do 30 listopada 2011 r.) obejmował pozyskanie danych niezbędnych do wykonania mapy akustycznej, sporządzenie ortofotomapy, wykonanie trójwymiarowego modelu terenu;
- II etap (do 30 kwietnia 2012 r.) obejmował między innymi wykonanie pomiarów hałasu i opracowanie mapy akustycznej;
- III etap (do 30 stycznia 2013 r.) zakładał między innymi opracowanie Programu OŚPH, przeprowadzenie konsultacji społecznych, szkolenie pracowników Urzędu, stworzenie witryny internetowej umożliwiającej publiczny dostęp do mapy akustycznej.

Odbioru powyższych opracowań dokonano zgodnie z zakresem określonym w umowie.

(dowód: akta kontroli str. 75-79, 106-109, 112-116, 120-123, 318)

Ze względu na podwyższenie norm poziomów hałasu Urząd zlecił 4 grudnia 2012 r. aktualizację mapy akustycznej, którą dokonano w terminie i w zakresie wskazanym w umowie. W związku z aktualizacją mapy akustycznej, aneksem z 30 stycznia 2013 r. przesunięto o 3 miesiące termin realizacji III etapu umowy z 26 września

²³ Dz.U. Nr 120, poz. 826.

²⁴ Zmiany dopuszczalnych poziomów hałasu dokonano z dniem 23 października 2012 r., na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2012 poz. 1109). - dalej także rozporządzenie w sprawie poziomów hałasu.

²⁵ Wydział Teleinformatyczny, Wydział Geodezji, Wydział Architektury, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

²⁶ Powołana uchwałą nr 304/96 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20 czerwca 1996 r. – dalej także MPU.

²⁷ Powołana uchwałą nr 142/2007 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 2 lipca 2007 r. – dalej także MZDiK.

²⁸ Dalej także S/WZ.

²⁹ Dz.U.L. 189 z 18 lipca 2002 r.

³⁰ Dz.U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

2011 r. Łączny koszt wykonania ortofotomapy, mapy akustycznej i Programu OŚPH wyniósł 681,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 75-79,117-118,320-333)

Na potrzeby wykonania mapy akustycznej Urząd udostępnił jej wykonawcy nieodpłatnie³¹ dokumentację geodezyjną i kartograficzną.

(dowód: akta kontroli str. 80-88,256)

W okresie od 27 lutego do 16 marca 2012 r. wykonawca mapy dokonał pomiarów hałasu drogowego, kolejowego i przemysłowego. Badaniu nie poddano lotniska uzasadniając to jego peryferyjnym położeniem oraz znikomą częstotliwością lotów.

(dowód: akta kontroli str. 89-103,184-186,352-354,422)

Mapę akustyczną wykonano w dwóch edycjach, tj. 21 maja 2012 r. przyjęto mapę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie poziomów hałasu, natomiast 20 grudnia 2012 r. dokonano jej aktualizacji, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie poziomów hałasu. Mapa akustyczna nie zawierała wyników analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach oraz informacji o aktualnych poziomach hałasu dopuszczalnych z odniesieniem ich wartości do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

(dowód: akta kontroli str. 114-115, 297-317,331-333)

Mapę akustyczną opracowaną w maju 2012 r. Urząd nie przekazał organom, o których mowa w art. 120 ust. 1. ustawy POŚ, a zaktualizowaną w grudniu 2012 r. przekazał Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie i Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska po upływie 76 dni od dnia jej aktualizacji, natomiast Zarządowi Województwa Mazowieckiego zaktualizowaną mapę przekazał (w trakcie kontroli NIK) po upływie 305 dni od dnia jej aktualizacji.

(dowód: akta kontroli str. 56-57,627)

Mapa akustyczna, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt. 23 lit. h ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, została udostępniona społeczeństwu poprzez jej zamieszczenie na stronie internetowej³² Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 192)

Z mapy akustycznej wynika, że głównym źródłem hałasu, kształtującym klimat akustyczny na terenie miasta był hałas drogowy, który generował największą liczbę przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Hałas pochodzenia kolejowego oraz przemysłowego stanowiły drugorzędne źródła, które generowały niższe wartości przekroczeń, a ich zakres oddziaływania ograniczał się do ich bezpośredniego otoczenia.

Szacunkowa liczba mieszkańców ekspozowanych na długookresowy hałas pochodzący od ruchu kołowego oceniana wskaźnikiem L_{DWN} ³³ wyższym niż 55 dB wyniosła 86,8 tys., co stanowiło 39,5% ludności zamieszkałej w Radomiu. Średni poziom dźwięku w nocy L_N ³⁴ powyżej 50 dB obejmuje 50,4 tys. mieszkańców (ok. 23%).

³¹ Wydział Geodezji UM oszacował wartość przekazanych danych na 385,7 tys. zł.

³² <http://mapa-akustyczna.umradom.pl/layout/Main.aspx>.

³³ L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w dB, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00), mający zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych

³⁴ L_N -długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w dB, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

W strefie niedobrych³⁵ warunków akustycznych Radomia zagrożonych długookresowym hałasem:

- drogowym (L_{DWN}) znajduje się 2 585 lokali mieszkalnych, w których zamieszkuje 8 051 osób, natomiast w porze nocnej (L_N) znajduje się 1 651 lokali mieszkalnych, zamieszkałych przez 5 157 osób,
- kolejowym (L_{DWN}) znajduje się 40 lokali mieszkalnych zamieszkałych przez 146 osób, natomiast w porze nocnej (L_N) znajduje się 53 lokale mieszkalne, zamieszkałe przez 190 osób,
- przemysłowym (L_{DWN}) znajduje się sześć lokali mieszkalnych zamieszkałych przez 21 osób, natomiast w porze nocnej (L_N) znajduje się jeden lokal zamieszkały przez cztery osoby.

W strefie złych³⁶ i bardzo złych³⁷ warunków akustycznych Radomia zagrożonych długookresowym hałasem:

- drogowym (L_{DWN}) znajduje się 42 lokale mieszkalne, w których zamieszkuje 149 osób, natomiast w porze nocnej (L_N) znajduje się 13 lokali mieszkalnych, zamieszkałych przez 51 osób,
- kolejowym (L_{DWN}) znajduje się 40 lokali mieszkalnych zamieszkałych przez 146 osób. W porze nocnej (L_N) nie znajdują się w tej strefie lokale mieszkalne,
- przemysłowym w porze dziennej (L_{DWN}) i nocnej (L_N) nie znajdują się żadne lokale mieszkalne.

(dowód: akta kontroli str. 572a, 583, 591, 593, 595-597)

Ustalone
nieprawidłowości

1. Mapa akustyczna nie zawierała:

- wyników analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach, co było niezgodne z ust. 3 pkt 1 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie danych ujętych na mapach akustycznych,
- informacji o aktualnych poziomach dopuszczalnych z odniesieniem ich wartości do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co było niezgodne z ust. 2 pkt 4 załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie danych ujętych na mapach akustycznych.

(dowód: akta kontroli str. 267, 273-274, 303, 297-317)

2. Wbrew obowiązкови określönemu w art. 21 ust. 2 pkt 23 lit. h ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, Urząd nie zamieścił mapy emisyjnej, mapy wrażliwości hałasowej obszarów oraz mapy terenów zagrożonych hałasem ujmującej przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku (obejmujące część graficzną mapy akustycznej) w publicznie dostępnych wykazach.

(dowód: akta kontroli str. 306-307)

3. Urząd nie przekazał mapy akustycznej sporządzonej 21 maja 2012 r. organom, o których mowa w art. 120 ust. 1 ustawy POŚ, natomiast zaktualizowaną mapę akustyczną, sporządzoną 20 grudnia 2012 r. przekazał wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu po upływie 76 dni od jej aktualizacji, a Zarządowi Województwa Mazowieckiego po upływie 305 dni od dnia jej aktualizacji, co w ocenie NIK wskazuje na nieuzasadnioną zwłokę.

³⁵ Wskaźnik hałasu do 5 dB i >5-10 dB.

³⁶ Wskaźnik hałasu >10-15 dB i >15-20 dB.

³⁷ Wskaźnik hałasu > 20 dB.

Dyrektor WOŚiR wyjaśniła, że powodem opóźnienia było przeoczenie pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za realizację zadania.

(dowód: akta kontroli str. 56-57, 263-265, 269-272, 627)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

3. Opracowanie i udostępnianie programu ochrony środowiska przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

Rada Miejska w Radomiu uchwaliła Program OŚPH w terminie³⁸ określonym w art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy o wprowadzeniu POŚ.

(dowód: akta kontroli str. 7377)

Program OŚPH został opracowany na podstawie mapy akustycznej. W Programie tym nie określono kosztów jego realizacji. Pozostałe zagadnienia zawarte w Programie OŚPH spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem³⁹.

Dla Programu OŚPH nie przeprowadzono oceny oddziaływania na środowisko. Dyrektor WOŚiR wyjaśniła, że przed zleceniem wykonania Programu OŚPH przeprowadzono konsultacje z urzędami kilku miast. Na podstawie tych konsultacji stwierdzono, że dla tego typu dokumentu, nie jest wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Oceny takie były dokonane przed wydaniem decyzji środowiskowych działań objętych Programem, tj.: budowa południowej obwodnicy Radomia oraz dróg S7 i S12 oraz przebudowy ul. Wojska Polskiego i ul. Żółkiewskiego.

(dowód: akta kontroli str. 143-147, 630-650)

Po sporządzeniu projektu Programu OŚPH, zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, Urząd w dniu 1 marca 2013 r. podał do publicznej wiadomości informację dotyczącą tego Programu. Ogłoszenia zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu oraz w lokalnej prasie.

(dowód: akta kontroli str. 155, 161)

Do projektu Programu OŚPH, w terminie określonym w ogłoszeniu, jeden podmiot (organizacja społeczna) zgłosił wniosek, który został uwzględniony.

(dowód: akta kontroli str. 161, 187-191, 202-215, 217-219)

Ponadto po terminie wskazanym w ogłoszeniu, zarząd lotniska zgłosił wniosek o uwzględnienie w Programie OŚPH zagadnień związanych z hałasem pochodzącym z lotniska⁴⁰. We wniosku zwrócono uwagę, że pominięcie problematyki istniejącego hałasu lotniczego będzie skutkowało brakiem zaleceń dla spółki zarządzającej lotniskiem. Urząd nie uwzględnił tego wniosku. Z wyjaśnień Dyrektor WOŚiR wynika, że Program tworzone na podstawie ustaleń z mapy akustycznej, a w chwili tworzenia mapy w 2012 r. nie był znany zasięg planowanego lotniska, przez co wprowadzenie niepewnych danych z mapy akustycznej mogłoby skutkować błędami przy określeniu terenów zagrożonych. Zagadnienia związane z hałasem pochodzącym z lotniska będą objęte przy opracowywaniu kolejnej mapy akustycznej.

(dowód: akta kontroli str. 162-186)

³⁸ POŚPH przyjęto Uchwałą Nr 556/2013 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 1 lipca 2013 r.

³⁹ Dz.U. Nr 179, poz. 1498. – dalej także rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań.

⁴⁰ Na terenie funkcjonującego lotniska wojskowego Radom-Sadków planowana jest budowa cywilnego portu lotniczego.

Zgodnie z art. 120 ust. 2 ustawy POŚ, Urząd niezwłocznie przekazał Program OŚPH Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 220)

Program OŚPH został przekazany komórkom i jednostkom organizacyjnym Urzędu. Program ten został również zamieszczony na stronie internetowej Urzędu⁴¹ oraz opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z dnia 17 lipca 2013 r. poz. 8216.

(dowód: akta kontroli str. 149)

Celem strategicznym Programu OŚPH jest zmniejszenie do 2030 r. zagrożenia ponadnormatywnym hałasem o ok. 30%.

W Programie OŚPH określono, że plany zagospodarowania przestrzennego powinny uwzględniać aspekty ochrony przed hałasem oraz odpowiednie lokalizowanie obiektów mogących stanowić źródła hałasu (np. w rejonach przemysłowych, z dala od obszarów zamieszkanymi). Zgodnie z art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy POŚ w Programie tym określono dopuszczalne wartości hałasu dla różnego rodzaju terenów chronionych, do wykorzystania w nowopowstających miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W Programie OŚPH wskazano zadania dotyczące redukcji hałasu drogowego⁴², kolejowego⁴³ i przemysłowego⁴⁴.

Planując redukcję hałasu poprzez bariery dźwiękochłonne w Programie OŚPH wskazano zastosowanie systemów ochrony akustycznej nowej generacji zwanych „żywymi ekranami akustycznymi”⁴⁵. Wybrane do realizacji przedsięwzięcia były przedmiotem analizy pod względem efektu ekologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 687-688)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W Programie OŚPH określono koszty dla poszczególnych zadań, natomiast zgodnie z § 3 pkt 5 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, należy podać koszty realizacji Programu.

Wiceprezydent Miasta Krzysztof Ferensztajn wyjaśnił między innymi, że nie określono ww. kosztu całkowitego z uwagi na to, że jego wartość byłaby odmienna od wartości rzeczywistych uzyskanych po przeprowadzeniu procedur przetargowych na poszczególne zadania. Ponadto koszt realizacji Programu OŚPH jest funkcją wielu zmiennych czynników, wobec czego odstąpiono od podania jego końcowej całkowitej wartości.

(dowód: akta kontroli str. 289-296)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

⁴¹ <http://bip.radom.pl/ra/rada-miejska/uchwały/24131,Uchwała-nr-5562013-w-sprawie-przyjęcia-Programu-ochrony-środowiska-przed-halasem.html>.

⁴² Np. zmniejszenie prędkości ruchu samochodów oraz zmniejszenie procentowego udziału pojazdów ciężkich w potoku ruchu, zastosowanie „cichych” nawierzchni drogowych, zamiana skrzyżowań na ronda, stosowanie progów spowalniających, minirond oraz wyniesionych skrzyżowań.

⁴³ Np. stosowanie torów bezстыkowych, ze sprężystym mocowaniem do podkładów, cykliczne szlifowania szyn, stosowanie ekranów akustycznych.

⁴⁴ Np. stosowanie ekranów akustycznych, obudów dźwiękochłonoizolacyjnych, tłumików akustycznych, wibroizolacji.

⁴⁵ Np. obsadzenie roślinami.

4. Realizacja programu ochrony środowiska przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

W Programie OŚPH na 2013 r. zaplanowano dziewięć zadań, z których pięć⁴⁶ dotyczyło inwestycji drogowych, trzy⁴⁷ polegały na wprowadzeniu zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących lokalizacji obiektów usługowych od strony źródła hałasu⁴⁸, a jedno dotyczyło wykonania przeglądu ekologicznego wzdłuż ul. Mariackiej (od ul. Narutowicza do ul. 1905 Roku) z uwzględnieniem oddziaływania hałasu na pobliskie budynki szkół oraz zabudowę mieszkaniową przy ul. Jastrzębiej. Do dnia zakończenia kontroli NIK, przegląd ten nie został wykonany.

(dowód: akta kontroli str. 245-247, 268, 272, 723-727)

Do dnia zakończenia kontroli NIK (25 października 2013 r.) Rada Miejska nie uchwaliła miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, natomiast jeden plan (MPZP „Bernardyni”) został wyłożony do publicznego wglądu. W planie tym zamieszczono zapisy dotyczące:

- realizacji nowej zabudowy z zastosowaniem rozwiązań ograniczających uciążliwość akustyczną,
- zabezpieczenia remontowanych budynków przed hałasem poprzez izolowanie ich elewacji oraz montowanie okien o podwyższonej izolacyjności akustycznej,
- zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń mieszkalnych od strony drogi na pomieszczenia pomocnicze (klatki schodowe, pomieszczenia higieniczno-sanitarne).

(dowód: akta kontroli str. 241-243)

W okresie od 31 lipca do 25 października 2013 r. Prezydent Radomia wydał 13 decyzji warunkach zabudowy i sposobie zagospodarowania terenu. Wszystkie decyzje zawierały zapis, że projektowana inwestycja nie może stwarzać uciążliwości powodowanych hałasem lub przekraczać jego normy.

(dowód: akta kontroli str. 651)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Do dnia zakończenia kontroli NIK, Urząd nie wykonał przeglądu ekologicznego z uwzględnieniem oddziaływania hałasu na pobliskie budynki szkół oraz zabudowę mieszkaniową przy ul. Jastrzębiej, mimo iż zadanie to zostało ujęte w Programie OŚPH.

Dyrektor WOŚiR wyjaśniła między innymi, że zadanie to miało być wykonane w 2013 r. ze środków zaoszczędzonych na realizacji innych zadań, jednak oszczędności te nie wystąpiły. Natomiast Kierownik Referatu PZŚ podał, że powyższy przegląd powinien nastąpić po zakończeniu Miejskiej Obwodnicy Południowej (2014 r.) po ustabilizowaniu się ruchu na terenie miasta.

(dowód: akta kontroli str. 263-274)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

⁴⁶ Wszystkie zadania są związane z budową Miejskiej Obwodnicy Południowej – do dnia zakończenia kontroli NIK, inwestycje te nie zostały zrealizowane.

⁴⁷ Wzdłuż ul. 25 Czerwca (od ul. Struga do ul. Słowackiego); wzdłuż ulic Dowkonta i Poniatowskiego (od ul. Kościuszki do ul. Traugutta); wzdłuż ul. Narutowicza (od ul. Tochtermana do ul. Traugutta) – wprowadzenie tych zapisów ma nastąpić w latach 2013-2017.

⁴⁸ Do 25 października 2013 r. dokonano jednego zapisu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) zamieszczenie map: emisyjnej i wrażliwości hałasowej obszarów oraz mapy terenów zagrożonych hałasem ujmującej przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku, w publicznie dostępnych wykazach,
- 2) uwzględnienie w kolejnej edycji mapy akustycznej wszystkich danych określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych,
- 3) niezwłoczne przekazywanie mapy akustycznej organom wskazanym w art. 120 ust. 1 ustawy POŚ.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Pana Prezydenta Radomia, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Panu Prezydentowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę Pana Prezydenta o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 15 listopada 2013 r.

Bogdan Gorzałkowski
Specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Dyrektor
Mieczysław Kosmański

.....
podpis

.....
podpis